

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 4 maj 2000 beslutat bereda utbildningsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1999/2000:102 om utvecklingen inom den kommunala sektorn jämte motioner i de delar som berör utskottets beredningsområde. Motionstiden gick ut den 28 april. Tre motioner väcktes med anledning av skrivelsen, 1999/2000:Fi49–51.

Utbildningsutskottet beslutade den 9 maj 2000 att yttra sig över de motionsyrkanden som väckts med anledning av skrivelsen och som berör utskottets beredningsområde. I detta yttrande behandlar utskottet motionerna 1999/2000:Fi49 (m) yrkande 8, 1999/2000:Fi50 (kd) yrkandena 13–21 och 1999/2000:Fi51 (fp) yrkandena 7–11.

Barnomsorgen

Kristdemokraterna begär att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en *mångfald av olika barnomsorgsformer* skall finnas för att möta föräldrarnas olika val. De vill se en breddad barnomsorgspolitik med förskola som drivs av olika huvudmän, familjedaghem, kooperativ samt en garanterad tillgång till öppen förskola där pedagogisk personal finns att tillgå (yrk. 14).

U t s k o t t e t anser att finansutskottet bör avstyrka yrkandet. Utskottet har tidigare under detta riksmöte (bet. 1999/2000:UbU1 s. 21) behandlat och avstyrkt likartade yrkanden och riksdagen har därefter avslagit dem. Utskottet har därvid bl.a. hänvisat till gällande regler om förskoleverksamhet i 2 a kap. skollagen. Enligt 2 a kap. 2 § bedrivs förskoleverksamhet i form av förskola, familjedaghem och kompletterande förskola (öppen förskola). Ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ som yrkesmässigt vill driva förskola skall ha tillstånd till detta av den kommun där verksamheten skall bedrivas (2 a kap. 13 §). Kommunen kan lämna bidrag till enskild förskoleverksamhet om verksamheten uppfyller vissa i lagen angivna krav och avgifterna inte är oskäligt höga. Sådant bidrag bör lämnas med belopp som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande verksamhet (2 a kap. 17 §). Utskottet vill också peka på att Skolverket i en rapport till regeringen i oktober 1998, *Skolverkets arbete med barnomsorgen – Planer och prioriteringar*, redovisat att verket avser att under den närmaste treårsperioden prioritera insatser i fråga om familjedag-

hem och öppen förskola. Verket anser det angeläget att följa upp och utvärdera verksamheten i familjedaghem när det gäller t.ex. innehåll, organisation och personalens kompetens. Det är också viktigt med en uppföljning och utvärdering av verksamheten med den öppna förskolan i vad avser tillgång och efterfrågan, organisationsformer och innehåll i verksamheten.

Folkpartiet anser att det bör skrivas in i läroplanen för förskolan att *pedagogiskt utbildad personal* skall ha ansvaret för verksamheten i förskolan. Vidare bör enligt motionärerna en kartläggning göras av hur många barn som fortfarande inte erbjuds pedagogisk förskola (yrk. 7).

U t s k o t t e t föreslår att finansutskottet avstyrker yrkandet. Utskottet hänvisar till ställningstagandet i samband med behandlingen av läroplanen då det gällde liknande motionsyrkanden om bl.a. förskollärarnas pedagogiska ansvar (bet. 1997/98:UbU16 s. 10). Utskottet skrev bl.a. följande.

Att förskolan nu får en läroplan är ett uttryck för de krav som ställs på att den pedagogiska verksamheten skall ha en hög kvalitet. – – – Kommunerna har ansvar för att kvaliteten i förskolan utvecklas. Utskottet vill betona att det ankommer på dem att organisera verksamheten och anskaffa den kompetens som behövs för att målen i läroplanen för förskolan skall kunna nås. I likhet med regeringen utgår utskottet från att kommunerna satsar på en välutbildad personal för att garantera hög professionalitet. Som regeringen anmärker är arbetslaget i dag det vanligaste sättet att organisera arbetet i förskolan. Det är därför enligt utskottets mening naturligt att riktlinjerna i läroplanen vänder sig till arbetslaget.

Utskottet noterar att personalens utbildningsnivå inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg har höjts och att andelen högskoleutbildade – förskollärare och fritidspedagoger är nära 60 % (prop. 1999/2000:1 utg.omr.16 s. 39). Utskottet vill också peka på att regeringen i regleringsbrev för år 2000 angivit att Skolverkets arbete med att utveckla nationella kvalitetsindikatorer för barnomsorgen och det obligatoriska skolväsendet skall fortsätta. För att ytterligare belysa denna fråga har regeringen gett Skolverket i uppdrag att genomföra en fördjupad studie av hur barnomsorgen fördelar sig utifrån barns och barnfamiljers sociala och ekonomiska levnadsvillkor. Tillgänglighet, föräldrarnas attityder samt avgifternas betydelse för utnyttjandet av barnomsorg tillhör de områden som skall belysas. Projektet skall redovisas i mars år 2001.

Skolan

Moderaterna begär att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om *inrättande av ett nationellt fristående kvalitetsinstitut för skolan*. Institutet skall ges i uppdrag att fokusera på och granska skolans kvalitet. De anser att ett sådant institut kan öka utvärderingarnas trovärdighet och legitimitet i omvärldens ögon (yrk. 8).

U t s k o t t e t föreslår att finansutskottet avstyrker yrkandet. Utskottet har behandlat och avstyrkt motsvarande yrkande vid flera tillfällen tidigare under innevarande riksmöte (bet. 1999/2000:UbU1 s. 24, 1999/2000:UbU5 s. 6, 1999/2000:UbU6 s. 13 och 1999/2000:UbU10 s. 17). Riksdagen har varje

gång avslagit yrkandena. Utskottet har ingen annan uppfattning nu och hänvisar till vad utskottet anfört tidigare. Utskottet har bl.a. sagt att konstruktionen med en kvalitetsgranskningsnämnd knuten till den ansvariga sektorsmyndigheten enligt utskottets uppfattning är att föredra framför ett fristående kvalitetsinstitut. Kvalitetsgranskningsnämnden inrättades vid Skolverket den 1 juli 1999.

Verksamheten i *skolan* berörs i flera motionsyrkanden.

Folkpartiet anser att regeringen borde ha framhållit att utvärderingen av skolan inte fungerar som den skall (yrk. 11). Måluppfyllelsen i den svenska skolan är dålig. Insatserna måste göras tidigt i grundskolan. Det räcker inte med att ha ämnesprov i årskurs 9. Redan i årskurs 3 borde obligatoriska ämnesprov införas. Det är för sent med betyg först i årskurs 8. Betyg måste införas tidigare, lämpligen i årskurs 6. Vidare bör betygsskalan vara sexgradig. Skolan skall vara skyldig att dokumentera utvecklingssamtalen skriftligt (yrk. 8). Det måste enligt Folkpartiet vara möjligt att fullfölja en yrkesinriktad utbildning i gymnasieskolan utan att läsa samma kärnämneskurser som i ett studieförberedande program. Lärlingsutbildning måste erbjudas fler elever. En studentexamen måste införas som krav för högskolebehörighet liksom en lärlingsexamen och en yrkesexamen (yrk. 9).

Kristdemokraterna betonar vikten av att värdegrunden tillämpas i praktisk handling. Det är skolans ansvar att arbeta för ett etiskt förhållningssätt där mobbning, främlingsfientlighet eller rasism inte förekommer. Alla i skolan skall känna sig trygga och därför måste skolan reagera mot alla kränkningar av människovärdet (yrk. 13). Alla invånare skall ha samma rättigheter till en utbildning motsvarande treårig gymnasial nivå. Gymnasiestudierna skall kunna genomföras på lika villkor t.o.m. 25 års ålder (yrk. 15). Skolan måste bli mer flexibel för att kunna tillfredsställa allas olika behov. Det är viktigt att varje elev har en studieplan och att elevinflytandet blir en naturlig del av skolarbetet (yrk. 16). Ett viktigt steg mot ökad valfrihet är införandet av ett nytt lärlingsprogram. Det är enligt kristdemokraterna viktigt att uppvärdera den praktiska kunskapen vilket bl.a. visas genom lärlingsutbildning från första gymnasieåret (yrk. 18). Kravet på direkt högskolebehörighet bör tas bort, och det sista året på de yrkesinriktade programmen bör vara frivilligt och leda till högskolebehörighet (yrk. 19). Elevens medbestämmande bör förbättras, lärarnas status höjas och rektor ges ett ökat ansvar (yrk. 20). Kommuner bör samverka med universitet och högskolor för att utveckla samarbetet mellan forskningen och den praktiska skolverkligheten. Kontakter mellan forskare och skolpersonal i skolan måste stimuleras (yrk. 21).

U t s k o t t e t konstaterar att merparten av de frågor som tas upp i motionsyrkandena har behandlats av utskottet tidigare under detta riksmöte (bet. 1999/2000:UbU1, 1999/2000:UbU5, 1999/2000:UbU6, 1999/2000:UbU10, bet. 1999/2000:UbU15 samt yttr. 1999/2000:UbU1y). Utskottet avstyrkte de då aktuella yrkandena och riksdagen har avslagit dem. Utskottet kommer vidare att inom kort behandla vissa skolfrågor, bl.a. gymnasieexamen och lärlingsutbildning, i betänkande 1999/2000:UbU16. Utskottet kommer att i detta sammanhang endast kortfattat behandla frågorna.

Beträffande måloppfyllelse och utvärdering av skolan hänvisar utskottet till vad utskottet har anfört vid behandlingen av Riksdagens revisorers förslag 1998/99:RR8 *Skolverket och skolans utveckling* i betänkande 1999/2000:UbU10. Utskottet har bl.a. pekat på en rad olika åtgärder som vidtagits under senare tid i syfte att förbättra kvaliteten i skolan. Det system med olika former av kvalitetsinstrument som har skapats på både nationell nivå och i kommuner och skolor ger enligt utskottets uppfattning förutsättningar att utveckla och garantera kvalitet och likvärdighet i skolan. Utskottet noterade också att regeringen tillsatt en expertgrupp för att analysera behov av insatser för att stärka den individuella planeringen och måloppfyllelsen i grundskolan.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat och avstyrkt förslag om förändringar i betygssystemet m.m. (senast i bet. 1999/2000:UbU15 s. 57). Riksdagen har avslagit yrkandena. Utskottet finner inte anledning att nu ändra sina tidigare ställningstaganden.

Förslag i motionsyrkanden om införande av en ny modell för lärlingsutbildning m.m. kommer utskottet att behandla inom kort i betänkande 1999/2000:UbU16. Utskottet har också tidigare (senast i bet. 1999/2000:UbU1 s. 39) behandlat och avstyrkt förslag i motioner liknande de nu aktuella om införande av lärlingsutbildning som inte obligatoriskt skall innehålla kärnämneskurser och ge allmän behörighet till högskolestudier. Utskottet har ingen annan uppfattning nu.

Utskottet avstyrker förslag beträffande införande av en studentexamen för högskolebehörighet liksom en lärlingsexamen och en yrkesexamen. Riksdagen har (prop. 1997/98:169, bet. 1998/99:UbU3, rskr. 160) i princip ställt sig bakom ett förslag om införande av en gymnasieexamen, men ansåg att frågan om hur examen skulle utformas inte var tillräckligt utredd. Riksdagen begärde att regeringen ytterligare skulle utreda frågan och återkomma till riksdagen med ett utvecklat förslag. Regeringen har proposition 1999/2000:68 *Vissa skolfrågor* anmält att den avser att återkomma till riksdagen med förslag till gymnasieexamen i slutet av innevarande år i samband med att regeringen avser att lämna en proposition om rekrytering till högskolan. Utskottet kommer att behandla denna proposition inom kort.

Utskottet har tidigare i flera sammanhang (senast i bet. 1999/2000:UbU15) framhållit att arbetsmiljö, arbetsformer och elevers möjligheter att påverka undervisningen är viktiga för ett bra arbetsklimat och därmed för undervisningens resultat. Utskottet har betonat vikten av att skolan – i enlighet med gällande föreskrifter – arbetar på ett sådant sätt att varje elevs resultat och skolsituation ständigt följs. Utskottet har också pekat på att frågan om individuell planering för enskilda elever blir ännu mer betydelsefull i den försöksverksamhet som inleds hösten 2000 att i ett antal kommuner pröva om den nationella timplanen kan tas bort i grundskolan. När det gäller gymnasieskolan skall en individuell studieplan upprättas för varje elev (1 kap. 12 § gymnasieförordningen). Utskottet vill särskilt betona att elevinflytande inte enbart är en rättvis- och demokratifråga, utan också en fråga om utbildningens kvalitet. Rätten till elevinflytande är garanterad i skollagen (4 kap. 2 §). Vidare betonas i läroplanerna vikten av elevernas ansvar och inflytande.

Frågor om läraryrkets utveckling m.m. har utskottet behandlat senast i betänkande 1999/2000:UbU6 (s. 15). Utskottet har bl.a. framhållit att det krävs åtgärder på både lokal och nationell nivå för att främja läraryrkets utveckling och rekrytering. Utskottet har pekat på att vad regeringen anfört i budgetpositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1 utg.omr. 16 s. 50 och 107). Bland annat har särskilda medel avsatts till tre universitet för att fullgöra ett rege- ringsuppdrag som avser utveckling och forskningsmöjligheter för lärare. När det gäller rektors ansvar m.m. hänvisar utskottet till vad utskottet anfört i betänkande 1999/2000:UbU10 (s. 14). Utskottet har bl.a. hänvisat till att en särskild expertgrupp för skolledarfrågor har tillsatts av Utbildningsdeparte- mentet i december 1999. Expertgruppen skall tydligt definiera skolledares ansvar och befogenheter och skapa bättre förutsättningar för ett effektivt ledarskap. Gruppens arbete skall redovisas senast den 30 maj 2001.

Utskottet har behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om ändrad ålders- gräns för utbildning i gymnasieskolan i betänkande 1999/2000:UbU15 (s. 40). Utskottet har ingen annan uppfattning nu. Utskottet hänvisade bl.a. till att Kunskapslyftskommittén nyligen har lämnat sitt slutbetänkande *Kun- skapsbygget 2000 – det livslånga lärandet* (SOU 2000:28). Kommittén före- slår att individer skall få rätt till studier i kommunal utbildning t.o.m. gymna- sienivå, rätt till hela det gymnasiala utbudet, rätt till validering (att få tillgo- doräkna sig sina tidigare studier), att få börja inom tre till sex månader och att få stöd och vägledning. Utskottet ansåg att den fortsatta beredningen inom Regeringskansliet bör avvaktas.

Frågor med anknytning till den praktiska tillämpningen av skolans värde- grund har behandlats vid ett flertal tillfällen under innevarande riksmöte (senast i bet. 1999/2000:UbU15 s. 41 f.). Utskottet har utförligt behandlat frågor om värdegrunden samt om bl.a. åtgärder mot mobbning, främlingsfi- entlighet och rasism. Utskottet har nu liksom tidigare ingen annan uppfatt- ning än motionärerna när det gäller det angelägna i att skolans värdegrund omsätts i praktisk handling. Utskottet anser emellertid att även det nu aktu- ella yrkandet bör avslås.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att finansutskottet av- styrker motionerna 1999/2000:Fi50 yrkandena 13, 15, 16, 18–21 och 1999/2000:Fi51 yrkandena 8, 9 och 11.

Vuxenutbildningen

Kristdemokraterna anser att det skall finnas *olika utförare av vuxenutbild- ning* i form av kommunala skolor, fristående anordnare, folkhögskolor och friskolor. Kommunerna skall se till att utbildningsanordnare med olika peda- gogisk profil kan bedriva vuxenutbildning (yrk. 17).

U t s k o t t e t föreslår att finansutskottet avstyrker yrkandet. Enligt 11 kap. 6 § skollagen får kommuner och landsting uppdra åt andra att anordna kommunal vuxenutbildning. Utskottet noterar att antalet utbildningsanord- nare inom den kommunala vuxenutbildningen har ökat. Hösten 1997 anord- nades 14 % av det totala utbildningsutbudet inom den kommunala vuxenut- bildningen av andra utbildningsanordnare än kommun och landsting och våren 1998 var andelen 19 % (prop. 1999/2000:1 utg.omr. 16 s. 43).

Folkpartiet begär att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vuxenutbildning. Motionärerna betonar vikten av *kvaliteten i vuxenutbildningen* och pekar bl.a. på att Skolverket har fått regeringens uppdrag att utveckla kvalitetsindikatorer för vuxenutbildning. De anser att det är väsentligt för vuxna som satsar på en utbildning att denna håller hög kvalitet (yrk. 10).

U t s k o t t e t föreslår att finansutskottet avstyrker yrkandet. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är väsentligt att vuxenutbildning håller en hög kvalitet. Utskottet anser att det är positivt att Skolverket i regleringsbrev för år 2000 fått ett särskilt uppdrag att påbörja utvecklandet av nationella kvalitetsindikatorer för att öka den nationella likvärdigheten och säkra kvaliteten inom vuxenutbildning. Utskottet vill i sammanhanget även erinra om att regeringen lämnat ett särskilt uppdrag till Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd att granska kvaliteten i utbildning som anordnas på entreprenad. Denna granskning skall lämnas senast den 1 september 2000. Vidare har Kunskapslyftskommittén nyligen lämnat sitt slutbetänkande *Kunskapsbyggandet 2000 – det livslånga lärandet* (SOU 2000:28). Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Stockholm den 11 maj 2000

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

I beslutet har deltagit: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Beatrice Ask (m), Eva Johansson (s), Inger Lundberg (s), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Majléne Westerlund Panke (s), Tomas Högström (m), Torgny Danielsson (s), Lennart Gustavsson (v), Erling Wälivaara (kd), Per Bill (m), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp) och Nils-Erik Söderqvist (s).

Avvikande meningar

1. Mångfald av olika barnomsorgsformer

Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd) anför:

Vi kristdemokrater vill se en breddad barnomsorgspolitik med förskola som bedrivs av olika huvudmän, familjedaghem, kooperativ samt en garanterad tillgång till öppen förskola där pedagogisk personal finns att tillgå. Den öppna förskolan bärs av en idé där förskollärare, föräldrar, dagbarnvårdare och andra vuxna som besöker den öppna förskolan är med och utformar verksamheten. Under de senaste åren har tyvärr var fjärde öppen förskola försvunnit och takten har ökat de senaste åren. Den öppna förskolan skall ges möjlighet att utvecklas. Riksdagen bör enligt vår mening bifalla motion 1999/2000:Fi50 yrkande 14.

2. Pedagogiskt utbildad personal i förskolan m.m.

Ulf Nilsson (fp) anför:

Folkpartiet anser att det är positivt att en allmän förskola skall erbjudas alla barn från fyra års ålder. Pedagogiska mål i förskolan är viktiga och inte minst arbetet med barnens språkutveckling kan vara avgörande för barnens fortsatta skolgång. Det bör skrivas in i läroplanen för förskolan att pedagogiskt utbildad personal skall ha ansvaret för verksamheten i förskolan. Förskoleklassen som infördes år 1998 är enligt Folkpartiet ett steg i rätt riktning. Nästa steg borde vara att göra grundskolan tioårig. En kartläggning bör göras av hur många barn som fortfarande inte erbjuds pedagogisk förskola. Riksdagen bör bifalla vår motion 1999/2000:Fi51 yrkande 7.

3. Inrättande av ett nationellt fristående kvalitetsinstitut för skolan

Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högröm (m) och Per Bill (m) anför:

Vi vill särskilt betona betydelsen av att det snarast inrättas ett fristående nationellt kvalitetsinstitut med uppgift att granska skolornas måluppfyllelse. Kvalitetsfrågorna måste få en mer framskjuten plats i den svenska skolan. Ett fristående institut skall ges i uppdrag att fokusera på och granska skolans kvalitet. Ett sådant institut kan enligt vår uppfattning öka utvärderingarnas trovärdighet och legitimitet i omvärldens ögon. Sveriges främsta skolforskare och företrädare för kvalitetsmätningar skall kunna engageras i institutets arbete. Internationella kontakter och samarbete över nationsgränserna skall vara en naturlig del av institutets arbetsuppgifter. Riksdagen bör bifalla vår motion 1999/2000:Fi49 yrkande 8.

4. Skolan

Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd) anför:

Vi kristdemokrater vill betona att skolan måste bli mer flexibel för att möta varje individs behov. Skolan måste överge sin statiska hållning som håller tillbaka elevers och studerandes utveckling. Skolan måste omorganiseras utifrån elevernas behov av undervisning. Det är mycket viktigt att varje elev har en studieplan och att elevinflytandet blir en naturlig del av skolarbetet. Det är för oss kristdemokrater mycket angeläget att den värdegrund som har sin utgångspunkt i den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism gäller för all barnomsorg och utbildning och tillämpas i praktisk handling. Det är skolans ansvar att arbeta för ett etiskt förhållnings-sätt där mobbning, främlingsfientlighet och rasism inte förekommer. Alla i skolan skall känna sig trygga och därför måste skolan reagera mot alla kränkningar av människovärdet.

Den praktiska kunskapen bör uppvärderas, bl.a. genom införande av lärlingsutbildning redan från första gymnasieåret. Ett nytt lärlingsprogram bör

införas i gymnasieskolan. Kravet på direkt högskolebehörighet bör tas bort och det sista året på de yrkesinriktade programmen göras frivilligt och leda till högskolebehörighet. Alla skall ha samma rättigheter utifrån sina grundförutsättningar till en utbildning motsvarande treårig gymnasial utbildning. Gymnasiestudierna skall kunna genomföras på lika villkor t.o.m. 25 års ålder.

Elevens medbestämmande i skolan måste förbättras, lärarnas status höjas och rektor ges ökat ansvar. Vi anser att en satsning på lärarnas löner och utbildningsmöjligheter samt på skolans arbetsmiljö bör ingå i alla kommuners skolsatsning. Vi vill också betona att rektor måste ges ett tydligare eget ansvar för skolans verksamhet. Rektors befogenheter är i dag otillräckliga. Det är också viktigt att kontakter mellan forskare och skolans personal stimuleras. Kommuner och universitet och högskolor måste utveckla samarbetet mellan forskningen och den praktiska skolverkligheten. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Fi50 yrkandena 13, 15, 16 och 18–21.

5. Skolan

Ulf Nilsson (fp) anför:

Måluppfyllelsen i den svenska skolan är dålig. Ett problem i dag är att mål och betygskriterier inte är klart formulerade och tydliggjorda. Regeringen borde enligt Folkpartiets uppfattning särskilt ha tagit upp frågor om utvärdering och måluppfyllelse i skrivelsen. Åtgärder måste vidtas för att förbättra den svenska skolan. Insatserna måste göras tidigt i grundskolan. Det räcker inte med nationella ämnesprov i årskurs 9. Obligatoriska ämnesprov borde införas redan i årskurs 3. Det är också för sent med betyg först i årskurs 8. Betyg måste införas tidigare, lämpligen i årskurs 6. Folkpartiet anser att betygsskalan skall vara sexgradig. Skolan skall också vara skyldig att dokumentera utvecklingssamtalen skriftligt.

Enligt Folkpartiets uppfattning är gymnasieskolans mål att alla elever skall uppnå högskolebehörighet orsak till många elevers misslyckanden. Det måste vara möjligt att fullfölja en yrkesinriktad utbildning utan att läsa samma kärnämneskurser som i de studieförberedande programmen. Lärlingsutbildning, där skola och företag delar på ansvaret, måste erbjudas fler elever. En studentexamen för högskolebehörighet måste införas liksom en lärlingsexamen och en yrkesexamen. Vi anser att det är den likformiga skolan, utformad för genomsnittseleven, som stjälper elever med särskilda behov och kväver lusten att lära mer. Undervisningen måste bli mer individanpassad. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Fi51 yrkandena 8, 9 och 11.

Särskilda yttranden

1. Barnomsorg, skola och vuxenutbildning

Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m) och Per Bill (m) anför:

Vi vill i samband med behandlingen av regeringens skrivelse om utvecklingen inom den kommunala sektorn hänvisa till att Moderata samlingspartiet under innevarande riksmöte har lämnat flera motioner med olika förslag till förbättringar av verksamheten inom barnomsorgen, skolan och vuxenutbildningen. Vi hänvisar således till dessa förslag och till de reservationer som vi har lämnat i samband med behandlingen av förslagen (bet. 1999/2000:UbU1, 1999/2000:UbU5, 1999/2000:UbU6, 1999/2000:UbU10 och 1999/2000:UbU15).

2. Barnomsorg, skola och vuxenutbildning

Sofia Jonsson (c) anför:

Centerpartiet har valt att inte väcka någon motion med anledning av regeringens skrivelse om utvecklingen inom den kommunala sektorn. Jag vill i detta särskilda yttrande hänvisa till de av Centerpartiet under innevarande riksmöte väckta motionerna med olika förslag till förbättringar av verksamheten inom barnomsorgen, skolan och vuxenutbildningen. Jag hänvisar också till de reservationer som Centerpartiet har lämnat i samband med behandlingen av dessa förslag (bet. 1999/2000:UbU1, 1999/2000:UbU5, 1999/2000:UbU6, 1999/2000:UbU10 och 1999/2000:UbU15).